

[Viola Nørlov.]

Sygekassernes administration af loven har, såvidt jeg kan se, virket tilfredsstillende for alle parter, og i København har fra 1. april 1950 til 31. marts 1951 18 175 hjem haft husmoderafløsere. I dag er 759 husmoderafløsere i arbejde i København; heraf har 250 gennemgået kursus, 80 på aftenskole og 170 på tre måneders kursus. De ca. 2 700 husmoderafløsere, der i den forløbne tid har været beskæftiget over det ganske land, har udført et så dygtigt og værdifuldt arbejde, at mange af os i dag ikke forstår, at vi har kunnet undvære denne hjælp i hjemmene under sygdom. Ordningen koster penge, men der er ingen tvivl om, at samfundet spares for andre udgifter, for slet ikke at tale om den rent menneskelige værdi, der ikke kan gøres op i kroner og øre.

Til slut et par bemærkninger om 14 dagesbestemmelsen. Den har sikkert mange steder vist sig at være for stram. For Københavns vedkommende har man fundet frem til en løsning af problemet, der giver mulighed for, hvor det viser sig nødvendigt, ved henvendelse til socialdirektoratet at få hjælpen udvidet til at strække sig over indtil to måneder.

Jeg skal med disse bemærkninger på mit partis vegne give tilsagn om en hurtig og velvillig behandling af lovforslaget.

Marius Buhl: Som allerede tidligere nævnt var der i loven af 1949 en bestemmelse om, at når der var gået 2 år, skulle loven optages til revision. Loven blev ikke i egentlig forstand tidsbegrænset, for man var vist fra alle sider enig om, at en sådan lov var en gavnlig social foranstaltning, og at den kunne bidrage til at lette det tryk, som husmoderens sygdom altid vil lægge på hjemmet. Sygdom vil selvfølgelig altid lægge et tryk på hjemmet, især det mindrebemidlede, men i særdeleshed når det er husmoderens sygdom, det drejer sig om. Den kan i mange tilfælde medføre, at hjemmets daglige funktion ikke kan opretholdes med børnenes pasning, madlavning og fornøden rengøring, og at manden ikke kan fortsætte med sit arbejde. Man gjorde altså ikke loven tidsbegrænset, fordi man var enig om, at en sådan foranstaltning burde være blivende, men man bestemte, at den skulle optages til revision på grundlag af de erfaringer, man måtte indhøste i løbet af lovens første 2 leveår. Disse erfaringer er nu nedfældet i det foreliggende lovforslag.

Jeg vil først sige et par ord om det foreliggende lovforslag i sammenligning med den

gældende lov. Efter det foreliggende forslag er det stadig frivilligt, om en kommune vil indføre denne ordning. Der er samme refusionsbestemmelser; staten betaler fremdeles 50 pct., den fælleskommunale udligningsfond 20 pct. og den stedlige kommune 30 pct. Den ærede tidligere ordfører har lige nævnt de beløb, det drejer sig om for sidste års vedkommende. Desuden er der den samme lokale administration; det er fremdeles det sociale udvalg, der skal administrere loven og sætte husmoderafløserne i funktion, men det kan også være et udvalg, som er valgt af kommunalbestyrelsen udenfor det sociale udvalg i eller udenfor sogneråd og byråd. Udvalget skal bestå af fra 3 til 7 medlemmer. Jeg tænker, det er gået sådan i de landkommuner, hvor man ikke har haft kvinden med i de sociale udvalg, at man har valgt et udvalg udenfor det sociale udvalg, da man anså det for absolut rimeligt, at kvinderne blev repræsenteret. Der er fremdeles samme tidsbegrænsning for hjælpens ydelse. Der er samme ret til gratis hjælp og samme pligt til at betale, hvis man ligger over en vis indtægtsgrænse. Konsulentvirksomheden bibeholdes i det nødvendige omfang.

Men lovforslaget indeholder også visse afvigelser fra den gældende lov, og det er selvfølgelig dem, der vil blive diskussionen om. I det foreliggende forslag er der ikke tvungen uddannelse. I den gældende lov fandtes der en overgangsbestemmelse om, at man kunne fortsætte, hvor man allerede havde etableret et arbejde, uden at skulle gøre uddannelsen til en betingelse for ansættelse som husmoderafløser. Men dette forudsatte alligevel, at den tvungne uddannelse skulle komme.

Allerede dengang, for halvtredie år siden, var jeg personlig meget betænkelig ved det, fordi jeg med mit kendskab til kommunalt arbejde i landkommunerne frygtede, at det ville medvirke til at lægge denne i sig selv udmærkede lov ind i for stift et leje. I landkommunerne kan man nemlig ikke forstå, at man ikke kan tage en flink husmoder til at udføre husmoderafløserens arbejde. Man har det lokale kendskab og mener, at sådan kan man gøre uden videre formaliteter. Man er også bange for, at man skal komme ind i noget, som smager af tjenestemandstilling, og det er jo ikke det, man er ude efter. Det, man har brug for, er netop en sådan flink kvinde, som kan klare den almindelige husførelse, og som har et hjælpsomt og omgængeligt sindelag, og det er vel i og for sig lige så meget det sidste, det kommer an på. Den slags kan man finde i landkommunerne ud fra det lokale kendskab til befolkningen. Man kunne måske også ønske